

BESLUIT FLORA- EN FAUNAWET VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Datum besluit : 9 september 2014

Onderwerp : Flora- en faunawet - zaaknummer 2014-003717

Activiteit/betreft : Schadebestrijding en populatiebeheer van edelhert, damhert, wild
zwijn en ree

Verlenen/afwijzen : Goedkeuren Faunabeheerplan en ontheffing verlenen

Aanvrager : Faunabeheereenheid Gelderland

Zaaknummer : 2014-003717

Ontheffing Flora- en faunawet (hierna Ffw) artikel 68 aan Faunabeheereenheid Gelderland voor schadebestrijding en beheer van grote inheemse hoefdieren: het edelhert (*Cervus elaphus*), het damhert (*Dama dama*), het wilde zwijn (*Sus scrofa*) en het ree (*Capreolus capreolus*).

Samenvatting

De inhoud en achtergrond van deze beschikking zijn kort samengevat als volgt.

In Nederland zijn het edelhert, damhert, wild zwijn en ree beschermde inheemse diersoorten. De Flora- en faunawet (hierna: Ffw) verbiedt daarom dat dieren van deze soort opzettelijk worden verontrust, opgespoord, bemachtigd, danwel gedood. Ter voorkoming van schade aan diverse belangen en om redenen van populatiebeheer kunnen Gedeputeerde Staten van de verboden ontheffen, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan. In casu is een dergelijke ontheffing aangevraagd. Aan de aanvraag ligt een faunabeheerplan ten grondslag dat voldoet aan de wettelijk gestelde eisen en waarin voldoende onderbouwing wordt gegeven om deze goed te keuren en verlening van de ontheffing te rechtvaardigen.

1. AANVRAAG

1.1 Algemeen

Bij bericht van 6 maart 2014 met kenmerk GLD/2014-02-22/GV heeft de Faunabeheereenheid Gelderland ons ter goedkeuring het Faunabeheerplan grofwild 2014-2019 (hierna Fbp) aangeboden en gevraagd om verlening van ontheffing van meerdere verboden in de Ffw op grond van artikel 68, eerste lid, met het oog op het beheer van populaties en het bestrijden van diverse schade, die niet anderszins voorkomen kan worden, veroorzaakt door edelhert, damhert, wild zwijn en ree.

De Faunabeheereenheden van Gelderland bestonden uit de stichtingen Faunabeheereenheid Oost-Gelderland, Faunabeheereenheid Rivierenland en Faunabeheereenheid Veluwe.

De drie Faunabeheereenheden zijn per 1 januari 2013 gefuseerd tot één faunabeheereenheid; de Faunabeheereenheid Gelderland (hierna FBE).

De aanvraag omvat ook een verzoek voor aanwijzing op grond van artikel 67 van de Ffw voor het moeflon ter voorkoming van uitbreiding buiten de aangegeven terreinen en ter voorkoming van schade aan de openbare veiligheid (verkeersveiligheid) en schade aan landbouwgewassen en die niet op andere bevredigende wijze kan worden voorkomen. Dit ontwerpbesluit is separaat toegevoegd.

1.2 Reikwijdte

De aanvraag is ingediend voor een ontheffing met een looptijd van 5 jaar voor het gehele werkgebied van de FBE Gelderland.

1.3 Aangevraagde besluiten

In de aanvraag wordt ontheffing van het verbod gevraagd om edelhert, damhert, wild zwijn en ree te doden, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen ter voorkoming van schade aan de soort zelf (overschrijding draagkracht) danwel individuele dieren, landbouwgewassen, mensen, voertuigen, erven en tuinen, plantsoenen.

Dit wordt verwoord met de in **artikel 68** genoemde **belangen** te weten:

- a. in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- c. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren.

- d. ter voorkoming van schade aan flora en fauna
 - e. met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen belangen.
- Onder aangewezen andere belangen in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (hierna Bbsd) vallen onder andere:

- c. de voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, behorende tot de diersoorten edelhert, damhert, wild zwijn of ree.
- e. het reguleren van de populatieomvang van dieren behorende tot de diersoorten: edelhert, damhert, wild zwijn of ree, met dien verstande dat vanwege dit belang slechts ontheffing kan worden verleend indien de aanleiding is gelegen in de schadehistorie ter plaatse en van het omringende gebied of de maximale populatieomvang in relatie tot de draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden.

In de aanvraag wordt toestemming gevraagd voor het gebruik van de volgende middelen:

- kogelgeweer, met of zonder kunstlicht, restlichtversterker, infrarood lichtbron en geluiddemper (per diersoort en toepassing kan dit verschillend zijn).

Daarnaast wordt ontheffing gevraagd van de volgende verboden:

- afwijking bepalingen afmetingen jachtveld
- het gebruik van het geweer van (een uur na) zonsondergang tot (een uur) voor zonsopkomst.
- Het gebruik van het geweer binnen de bebouwde kom en direct aangrenzende terreinen.
- Het gebruik van het geweer binnen de afpalingskring van een geregistreerde eendenkooi.
- Het gebruik van het geweer met een gladde loop voor hagel en afwijkende kalibers (per diersoort en toepassing kan dit verschillend zijn).

2. PROCEDURE

Op 7 februari 2012 hebben wij de "Beleidsregels procedure artikel 68 Flora- en faunawet Gelderland" vastgesteld. Deze beleidsregels strekken ertoe dat de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht (hierna Awb) in beginsel wordt toegepast op de zogenaamde ontheffingaanvragen op voorhand. Hierbij gaat het om aanvragen op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan.

Aan de aanvraag ligt een faunabeheerplan Grofwild 2014-2019 ten grondslag. Met het onderhavige besluit wordt zowel dit FBP beoordeeld met het oog op de vereiste goedkeuring op grond van art. 30 Ffw alsook een besluit genomen op de aanvraag op grond van artikel 68 Ffw.

Ons besluit op de aanvraag is dan ook voorbereid conform de uniforme openbare voorbereidingsprocedure in de zin van afdeling 3.4 van de Awb. De bekendmaking van het besluit heeft conform artikel 68, lid 7, van de Ffw plaatsgevonden.

3. TOETSINGSKADER

3.1. Absolute voorwaarden

Voor ontheffingverlening moet aan de volgende absolute voorwaarden zijn voldaan.

1. er is sprake van een beschermde inheemse diersoort;
2. er wordt geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van desbetreffende diersoort gedaan;
3. het Faunafonds heeft gelegenheid gehad om op de aanvraag te reageren;
4. de ontheffing heeft betrekking op middelen die zijn aangewezen als middelen die geen onnodig lijden van dieren veroorzaken;
5. de ontheffing wordt verleend voor maximaal vijf jaar;
6. er is sprake van schade aan één of meer van de belangen die zijn genoemd in artikel 68 van de Ffw en/of artikel 4 van het Bbsd;
7. er is (of kan) geen vrijstelling (worden) verleend;
8. er zijn geen andere bevredigende oplossingen.

3.2. Relatieve voorwaarden

Voor ontheffingverlening gelden daarnaast de volgende relatieve voorwaarden:

1. de aangevraagde ontheffing wordt verleend aan een FBE;
2. aan de aangevraagde ontheffing ligt een goedgekeurd FBP ten grondslag.

Van deze voorwaarden kan in specifieke gevallen worden afgeweken.

3.3. Beleid

De Kadernota Faunabeleid vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland per 21 augustus 2012 vervangt de Nota Flora- en faunabeleid, deel II Faunabeheer en schadebestrijding uit 2002. In deze kadernota is voor de grote hoefdieren het volgende bepaald.

Populatiebeheer wordt ingezet ten behoeve van het beperken van belangrijke schade aan landbouwgewassen en bossen en de openbare veiligheid (verkeer) met inbegrip van schade aan inheemse flora en fauna door herten, zwijnen en reeën.

Meer soortspecifiek zijn eisen gesteld met betrekking tot het leefgebied:

- Edelhert: uitwisseling zowel binnen het Centraal Veluws Natuurgebied (CVN) als met de omgeving via de poorten is toegestaan. Er moet bij het toegankelijk maken danwel vestigingen op eigen kracht gelet worden op de draagkracht van de daarbij betrokken gebieden. Lage aantallen in randgebieden. Aantallen herten, aanrijdingen en schade moeten gemonitord worden.
- Wild zwijn: alleen het CVN is aangewezen als leefgebied. Met uitzondering van landbouw enclaves, die veelal uitgerasterd zijn. In de randen (poorten) en daarbuiten wordt een nulstand aangehouden en zijn zwijnen niet toegestaan. Binnen dit leefgebied wordt zo veel mogelijk ontsnipperd en gebieden toegevoegd. In de meer natuurlijker gebieden is ruimte voor meer natuurlijker beheer. Dit is meer het geval op de zuidelijke Veluwe.
- Damhert: het leefgebied is beperkt tot het CVN. In de randen (poorten) en daarbuiten wordt een nulstand aangehouden en zijn damherten niet toegestaan.

In het algemeen is aangegeven dat een ontheffing pas wordt verkregen dan wel gebruikt kan worden door een faunabeheereenheid als aangetoond is, dat de grondgebruiker voldoende preventieve maatregelen heeft genomen en de aanvraag goed is onderbouwd. Daarbij kan de inzet van bijzondere middelen noodzakelijk worden geacht.

Rasterbeleid. Op 11 maart 2014 is door GS haar rasterbeleid vastgesteld.

De provincie Gelderland streeft naar één groot leefgebied Veluwe met vrije migratie voor edelherten, damherten en wilde zwijnen en is voor terughoudende toepassing van wildkerende rasters vanwege de aantasting van de landschappelijke en recreatieve kwaliteiten van de Veluwe en de negatieve effecten op dieren.

Ter voorkoming van schade aan wettelijke belangen wordt op de Veluwe een populatiebeheer van wilde hoefdieren gevoerd. Dit beheer is gericht op het handhaven van een populatieomvang waarbij de schade op een acceptabel niveau blijft. Wanneer ondanks de inzet van populatiebeheer schade optreedt aan wettelijke belangen, wordt eerst gekeken of deze schade is op te lossen door *preventieve maatregelen* (zoals weginrichting) of *gerichte schadebestrijding* (plaatselijk en tijdelijk extra afschot). Wanneer ondanks deze maatregelen sprake is van voortdurende schade aan wettelijke belangen kan de aanleg van rasters worden overwogen om de schade te beperken of te beëindigen. Daarbij worden per geval de voor- en nadelen van het raster afgewogen. Op de rand van het leefgebied zijn wildkerende rasters goed mogelijk. Edelherten hebben behoefte aan uitwisselingsmogelijkheden tussen kerngebied en randgebied. Leefgebied-doorsnijdende rasters zijn daarbij ongewenst en zijn in elk geval voorzien van voldoende uitwisselingsmogelijkheden.

Eén leefgebied Veluwe

De provincie Gelderland streeft op de Veluwe naar één leefgebied voor grote hoefdieren, waarbinnen de dieren natuurlijk trekgedrag kunnen vertonen. Doorsnijding van leefgebied met rasters is slechts acceptabel als dat nodig is voor de verkeersveiligheid en daarbij voldoende uitwisseling tussen (delen van) leefgebieden wordt gecreëerd. Als richtlijn voor uitwisselingsmogelijkheden tussen delen van leefgebied gelden de afmetingen uit de Leidraad Faunavoorzieningen van Rijkswaterstaat, die ook voor ecoducten worden toegepast. Daarin wordt voor wilde zwijnen een obstakelvrije doorgang van tenminste 15 m aangehouden en voor herten van tenminste 40 m breed.

Populatiebeheer als basis

De basis voor het voorkómen van onacceptabele schade aan wettelijke belangen is het populatiebeheer dat met betrekking tot deze diersoorten wordt gevoerd. Dit populatiebeheer is gericht op het realiseren en handhaven van een bepaalde dichtheid aan dieren die past bij de omstandigheden ter plaatse. Daarbij wordt gekeken naar de lokale situatie, zoals doelstellingen van de terreineigenaren, de kwaliteit van het leefgebied, medegebruik van landbouwgronden en aantal wildaanrijdingen. Streefstanden worden in eenheden van duizenden hectaren toegewezen. Daarbinnen is variatie mogelijk, en kunnen ook afschotvrije gebieden voorkomen. De streefstanden worden in het Faunabeheerplan van de FBE vastgesteld. Het door ons college goedgekeurde Faunabeheerplan van de FBE is de basis voor de ontheffingverlening voor het populatiebeheer.

Gerichte schadebestrijding bij tijdelijke overlast

In het geval dat ondanks het populatiebeheer onacceptabele schade optreedt aan wettelijke belangen zal eerst getracht worden met gerichte schadebestrijding de problemen op te lossen. Gerichte schadebestrijding onderscheidt zich van populatiebeheer doordat:

- deze gefocust en geconcentreerd is op de schadelocatie;
- deze tijdelijk wordt ingezet;
- in dit kader bijzondere instrumenten kunnen worden ingezet, zoals afschot buiten de standaarduren en perioden.

De maatregelen voor schadebestrijding worden per geval uitgewerkt in een Plan van Aanpak door de FBE. In het Plan van Aanpak schadebestrijding wordt in ieder geval aangegeven:

- de aard en omvang van de schade die de inzet van het Plan van Aanpak rechtvaardigt;
- de instrumenten die ingezet worden om de schade tot een acceptabel niveau terug te brengen;

- de looptijd van het Plan van Aanpak, dus de termijn die nodig is om de schade tot een acceptabel niveau terug te brengen.
- Deze werkwijze is opgenomen in het Faunabeheerplan van de FBE. Wij zullen op voorhand ontheffing verlenen voor de inzet van bijzondere instrumenten:
- wanneer wij van oordeel zijn dat er sprake is van onacceptabele schade aan wettelijke Belangen;
 - op basis van een tevoren ingediend Plan van Aanpak;
 - voor de maximale duur van drie achtereenvolgende jaren.

Mogelijke preventieve maatregelen

Preventieve maatregelen om schade op te lossen hebben de voorkeur boven afschot. Preventieve maatregelen zijn echter alleen mogelijk in verband met verkeersveiligheid, in de vorm van weginrichting, verkeersmaatregelen en waarschuwingssystemen. Voor schade aan bedrijfsmatige landbouw en ongewenste bezoeken van grote hoefdieren aan de bebouwde kom zijn geen effectieve preventieve maatregelen, anders dan rasteren, bekend.

Bij edelherten is er niet zozeer sprake van een scherpe grens van het leefgebied. Het Centraal Veluws Natuurgebied fungeert als kernleefgebied. Daarin en daar omheen liggen randgebieden: agrarisch gebied met medegebruik van edelherten in lage dichtheden. Tussen het kerngebied en de randgebieden is er sprake van uitwisseling. De randgebieden vormen op hun beurt weer de bruggenhoofden voor de verbinding van edelherten naar andere leefgebieden.

Bij de afweging over de plaatsing en wijze van uitvoering van hertenkerende rasters moet daarom rekening gehouden worden met de mogelijkheden voor uitwisseling tussen de hierboven onderscheiden gebieden.

3.4. Overige ontheffingen

Voor de in paragraaf 1.3 genoemde belangen kunnen Gedeputeerde Staten volgens art. 68 Ffw ontheffen van de artikelen 9 t/m 15, 15a, 15b, tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid onderdelen c en d, 72, vijfde lid, en 74.

Gedeputeerde Staten mogen afwijken van de verboden om bijzondere middelen in te zetten. Ook in het kader van de Benelux overeenkomst zijn recent afwijkingen van middelen uit oogpunt van natuurbeheer en ter voorkoming van schade toegestaan.

Afhankelijk van de gewenste handelingen per belang is het noodzakelijk te toetsen of ontheffing van de volgende verboden nodig is.

- Het verbod om dieren te doden met geweer op gronden die niet voldoen aan de eisen met betreffende afmetingen gesteld in art. 49 Ffw (art. 74 lid 1 onder a);
- Gebruik van het geweer in bebouwde kommen der gemeenten en in de onmiddellijk aan die kommen grenzende terreinen (Bbsd art. 7 lid 9b);
- Gebruik van het geweer voor zonsopkomst en na zonsondergang (Bbsd art. 7 lid 9 onder a);
- Het gebruik van een geweer met kunstlicht, restlichtversterker, infrarood lichtbron of geluiddemper (Bbsd art. 7 lid 6);
- Het gebruik van het geweer binnen de afpalingskring van een geregistreerde eendenkooi (Bbsd art. 7 lid 9 c).
- Het gebruik van het geweer met een gladde loop voor hagel en afwijkende kalibers (Bbsd art. 7 lid 10 c).

4. TOETSING

4.1. Absolute voorwaarden.

4.1.1. Beschermde inheemse soort

Bij of krachtens de bepalingen in Hoofdstuk II van de Ffw worden de beschermde inheemse diersoorten aangewezen. Enkel voor deze soorten is ontheffingverlening mogelijk.

De aanvraag ziet op diersoorten, die als zodanig zijn aangewezen, namelijk: het edelhert (*Cervus elaphus*), het damhert (*Dama dama*), het wilde zwijn (*Sus scrofa*) en het ree (*Capreolus capreolus*).

- Er is voldaan aan de voorwaarde dat sprake moet zijn van beschermde inheemse diersoorten.

4.1.2. Gunstige staat van instandhouding

De populaties van de grote inheemse hoefdieren worden planmatig beheerd, waarbij per soort en per deelgebied in het faunabeheerplan doelstanden worden vastgesteld. Daarbij komen reeën over de gehele provincie voor en zijn de leefgebieden van damherten, wilde zwijnen en edelherten beperkt tot het CVN. Deze doelstanden worden hoger aangehouden, dan noodzakelijk om de gunstige staat van instandhouding te garanderen.

Daarbij kunnen binnen de leefgebieden nog lokaal variaties worden aangehouden: zowel afschotvrije gebieden (Kern) als gebieden met lagere standen (rand). Niettemin zal evenals voorheen als ontheffingvoorschrift worden opgenomen, dat niet meer diersoorten geschoten mogen worden dan blijkt uit tellingen noodzakelijk zijn om de gevraagde doelstanden te verwezenlijken. Voorts mag er van worden uitgegaan, dat het doden van individuele dieren van een beschermde soort niet ten principale onverenigbaar is met de gunstige staat van instandhouding van de soort als zodanig.

- Er wordt voldaan aan de voorwaarde dat de gunstige staat van instandhouding geen gevaar loopt door het opnemen van een voorschrift, dat niet meer diersoorten geschoten mogen worden, dan blijkt uit tellingen noodzakelijk zijn om de in het faunabeheerplan vastgelegde doelstanden per leefgebied te verwezenlijken. Dit behoudens het wegnemen van zieke of gebrekkige dieren.

4.1.3. Advies Faunafonds

Wij zijn conform de Ffw gehouden het Faunafonds te horen voor de goedkeuring van het Faunabeheerplan en het verlenen van ontheffing op basis van het plan.

Het Faunafonds is in de gelegenheid gesteld om over het FBP grofwild 2014-2019, waarin de onderbouwing van de aangevraagde ontheffing is opgenomen, een advies te geven.

Het Faunafonds heeft van die mogelijkheid gebruikgemaakt en per bericht van 17 april 2014 met Kenmerk BIJ12.2014.0164 een advies uitgebracht. Dit advies is verwerkt in de besluitvorming.

Het betreft het volgende advies:

“Op 10 maart 2014 heeft het secretariaat van het Faunafonds het verzoek ontvangen om te adviseren met betrekking tot het nieuwe faunabeheerplan grofwild van de provincie Gelderland voor de jaren 2014 tot en met 2019. Dit concept faunabeheerplan grofwild is op 2 april 2014 voor advies voorgelegd aan het bestuur van het Faunafonds. Het bestuur van het Faunafonds wenst de provincie Gelderland en de FBE te complimenteren met de totstandkoming van dit nieuwe faunabeheerplan grofwild. Inhoudelijk is het plan compleet. Het behandelt alle facetten die in een faunabeheerplan aan de orde dienen te komen, het is overzichtelijk en makkelijk leesbaar. De basis voor dit faunabeheerplan wordt gevormd door het faunabeleid, zoals dit door uw provincie is vastgelegd in de kadernota in samenhang met de eisen vanuit het Besluit Faunabeheer.

Het Faunabeheerplan Grofwild Gelderland is besproken tijdens een bestuursvergadering van het Faunafonds in aanwezigheid van de heer Dikker van uw provincie alsmede de heer Achterkamp, secretaris van de Faunabeheereenheid Gelderland. Naar aanleiding van die bespreking heeft het bestuur van het Faunafonds de volgende opmerkingen.

Edelhert, Damhert en Wild Zwijn

Het beheer van de populaties van genoemde diersoorten en de daarmee gepaard gaande schadebestrijding zijn nauwgezet geregeld per gebiedseenheid, waarbij onder meer veel aandacht is voor het belang verkeersveiligheid. Er wordt maatwerk toegepast. Tussentijdse aanpassingen van de aantallen in de populaties zijn mogelijk met goedkeuring van de provincie. Het voorgestelde beheer verloopt volgens duidelijke structuren en de verantwoordelijkheden zijn daarbij goed aangegeven. Eén en ander houdt in dat een goede monitoring belangrijk is, niet alleen om vast te stellen dat de zaken goed en volgens afspraak verlopen, maar tevens om tijdig te signaleren dat gemaakte afspraken ten aanzien van het beheer zijn nagekomen.

Door de provincie zijn extra hulpmiddelen bij het beheren van edelherten, damherten, wilde zwijnen en reeën beschikbaar gesteld, door het gebruik van kunstlicht (restlichtkijker), geluiddemper en afschot gedurende nachtelijke uren toe te staan, om hiermee de mogelijkheden van o.a. schadebestrijding te optimaliseren. Populatiebeheer vindt plaats overdag tussen een uur voor zonsopkomst en een uur na zonsondergang.

Bij het bepalen van de doelstand van het wild zwijn en het daaraan gekoppelde afschot wordt in belangrijke mate uitgegaan van het mastaanbod. Naar de mening van het bestuur van het Faunafonds is het baseren van het afschot op het mastaanbod op zichzelf juist, mits het afgesproken afschot dan ook daadwerkelijk wordt gehaald. Gezien de ervaring van de laatste jaren is dit niet het geval, waardoor toewijzing van (bijstelling tot) een hoger afschot, dan op basis van het mastaanbod gerechtvaardigd zou zijn, wenselijk is.

Het bestuur van het Faunafonds vraagt zich af of de aanwijzing van het Rijk van Nijmegen als nieuw leefgebied voor het wild zwijn dient te geschieden en geeft u in overweging te zijner tijd opnieuw advies te vragen als besluitvorming over de aanwijzing aan de orde is.

Ree

Bij de diersoort Ree wordt bij het beheren van populaties niet alleen gelet op de draagkracht van de verschillende gebieden en de locaties waar gewasschade optreedt, maar meer nog ligt het accent op die plaatsen waar de verkeersveiligheid in het geding is. Met het nieuwe faunabeheerplan wil men trachten om het aantal aanrijdingen per jaar drastisch omlaag te brengen. Het bestuur acht dat een prima uitgangspunt.

Moeflon

Het Moeflon leeft in een viertal uitgerasterde gebieden waar deze diersoort op aantal wordt beheerd. Populatiebeheer wordt verzorgd door de desbetreffende terreineigenaar en het afschot van uitgebroken exemplaren (is nul-stand) vindt plaats op basis van een aanwijzing artikel 67 van de Flora- en faunawet.

Muntjak

Ten aanzien van het muntjak vindt, indien nodig, afschot plaats op basis van een aanwijzing artikel 67 F. en f-wet om de nul-stand in de gehele provincie te handhaven. Ook op dit punt is het bestuur van het Faunafonds van oordeel dat de nulstand voor deze exoot moet worden gehanteerd.

Ontheffingen en aanwijzingen

Het bestuur van het Faunafonds vindt het een goede zaak dat in dit nieuwe faunabeheerplan grofwild tevens de verzoeken zijn opgenomen ter verkrijging van de diverse, voor een adequaat beheer en schadebestrijding, alsmede voor het waarborgen van de verkeersveiligheid, noodzakelijke ontheffingen, zodat deze desgewenst op voorhand beschikbaar zijn.

De verzoeken voor de aanwijzingen op grond van artikel 67 Flora- en faunawet zullen separaat door de FBE worden ingediend.

Het bestuur staat positief tegenover het verbeteren van wildweiden en het eventueel aanleggen daarvan om daarmee het voedselaanbod en mineralen tekort aan te vullen voor edelhert, damhert en wild zwijn te vergroten. Daarnaast wordt hierdoor tevens bereikt dat er minder landbouwschade zal ontstaan, zijn de dieren beter zichtbaar (recreatie), beter te beheren en kan er makkelijker op spreiding van edelherten en damherten worden gestuurd.

Op bladzijde 101 van het conceptplan wordt gesproken over het minder doen opvallen van grofwildkerende rasters door het verlagen van deze rasters in combinatie met het aanleggen van greppels. Dit lijkt een aardige oplossing, doch is zeker rond schadepercelen vaak niet toepasbaar. Het bestuur is van mening dat de opmerking op bladzijde 101 (onderaan), met betrekking tot de wenselijkheid het beheer en onderhoud van het buitenraster vanaf de Woeste Hoeve tot aan de Berg en Dalweg, onder te brengen bij het Faunafonds, niet in een faunabeheerplan thuis hoort.

Het verdient aanbeveling om in nul-stand gebieden voor wilde zwijnen vangkooien te benutten om het "laatste wilde zwijn" weg te vangen en te doden. Dit "laatste wilde zwijn" is veelal met het geweer niet of zeer moeilijk te schieten. In de provincies Limburg en Noord-Brabant zijn met deze vangkooien goede ervaringen opgedaan.

Met het in dit faunabeheerplan voorgestane beheer is het goed mogelijk om de aangegeven doelstellingen te behalen, zij het dat dit alleen mogelijk is indien de uitvoerders van alle partijen zich houden aan de met hen gemaakte afspraken.

Zoals in dit faunabeheerplan is verwoord, is met het medegebruik van landbouwgronden een aanvang gemaakt in de jaren tachtig, gebaseerd op de toenmalige standen van de edelherten. Met "de landbouw" zijn toen afspraken gemaakt dat de hertenkerende rasters zouden worden vervangen door zwartwild kerende rasters, teneinde de edelherten op de landbouwgronden toe te laten en de wilde zwijnen te weren.

In dit faunabeheerplan is in verband met het behalen van de doelstellingen de nadruk gelegd op het nakomen van de gemaakte afspraken door alle partijen. Het niet nakomen van de afspraken, die in het kader van populatiebeheer van edelherten (ook wilde zwijnen) zijn gemaakt, kunnen er in de praktijk toe leiden dat landbouwgronden onevenredig zwaar worden belast. In plaats van medegebruik van landbouwgronden dient men dan te spreken van misbruik van landbouwgronden, hetgeen naar de mening van het bestuur van het Faunafonds een zeer ongewenste situatie is. Een dergelijke situatie kan bovendien aanleiding zijn voor aanzienlijke kosten voor het vergoeden van ontstane landbouwschade.

Wat niet in dit plan is aangegeven zijn de mogelijkheden die kunnen worden benut om het nakomen van de in het kader van populatiebeheer gemaakte afspraken af te dwingen.

Het bestuur geeft u in overweging deze mogelijkheden alsnog in het faunabeheerplan grofwild op te nemen, of in de bijlage nader te laten uitwerken.

Het geheel overziend is het bestuur van het Faunafonds van mening dat het onderhavige faunabeheerplan grofwild een solide basis vormt om te komen tot een verantwoord beheer van het grofwild in de provincie Gelderland.

Het bestuur constateert dat het toepassen van de in dit faunabeheerplan uitgewerkte maatregelen zich op hoofdlijnen goed verdragen met het beleid, zoals dit voor de aangewezen Natura 2000 gebieden in Gelderland is vastgelegd. Indien zich bij het beheren van het grofwild binnen een Natura 2000 gebied knelpunten aandienen, kan in dat geval een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet worden aangevraagd.

Tenslotte heeft het bestuur geconstateerd dat op een aantal plaatsen in het plan de grammatica en de interpunctie nog wat aandacht verdient.

Samenvattend komt het bestuur van het Faunafonds tot het oordeel dat het voorliggende concept faunabeheerplan grofwild FBE Gelderland 2014-2019 een degelijk stuk is, waarbij het Faunafonds u ten aanzien van enkele punten verbetering/aanvulling in overweging geeft. Ervan uitgaande dat aan bovenvermelde -voor zover mogelijk- uitvoering zal worden gegeven, adviseert het bestuur van het Faunafonds u dan ook om het voorliggende concept faunabeheerplan grofwild 2014 - 2019 van de provincie Gelderland goed te keuren. “

- Er is voldaan aan de voorwaarde, om het Faunafonds te horen alvorens ontheffing wordt verleend.

4.1.4. Onnodig lijden

Met de aanvraag zijn geen middelen voorgelegd dan die waarvan de wetgever heeft bepaald dat zij geen onnodig dierenleed veroorzaken. Zo wordt er niet afgeweken van het voorgeschreven kogelgeweer voor grote hoefdieren met het daarbij behorende kaliber en de daarbij vereiste trefenergie.

- Er is voldaan aan de voorwaarde dat de aangevraagde ontheffing geen middelen bevat, die zijn aangewezen als middelen die onnodig lijden veroorzaken.

4.1.5. Duur van de ontheffing

De ontheffing is aangevraagd voor een looptijd van 5 jaar.

- Er is voldaan aan de voorwaarde dat een ontheffing voor maximaal 5 jaar wordt verleend.

4.1.6. Wettelijk erkende belangen

In onderhavig geval worden ontheffingen gevraagd op basis van de volgende wettelijk erkende belangen:

Aanvraag ontheffing voor populatiebeheer:

- Als ander belang als bedoeld in artikel 68, eerste lid, onderdeel e van de wet is aangewezen: “het reguleren van de populatieomvang van dieren, behorende tot de diersoorten edelhert, ree, damhert of wild zwijn, met dien verstande dat vanwege dit belang slechts ontheffing kan worden verleend indien de aanleiding is gelegen in de schadehistorie ter plaatse en van het omringende gebied of de maximale populatieomvang in relatie tot de draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden “ (Bbsd paragraaf 3 artikel 4 lid 1 onder e).

In het FBP, dat ten grondslag ligt aan deze ontheffingsaanvraag wordt voldoende aannemelijk gemaakt, dat zowel de schadehistorie als de draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden in het geding komt wanneer geen schadebestrijding en beheer wordt uitgevoerd zoals beoogd. Daarbij is per leefgebied in samenspraak met de terreinbeheerders (meer dan voorheen) gekozen voor meer natuurlijker beheer met afschotvrije zones of meer cultureel beheer. Voor reeën is daarnaast de draagkracht bepaling van Van Haaften per leefgebied ter uitvoerd en is de schadeontwikkeling over een reeks van jaren weergegeven.

Aanvraag ontheffing voor schade aan gewassen, bossen, flora en fauna.

- "ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren" (art. 68 lid 1 onder c Ffw):

Eenzijds is daar redelijkerwijs sprake van bij schade van meer dan € 250,- per geval, anderzijds kan een afwijkende schadenormering aan de orde zijn bij schade die naar hun aard niet, niet eenvoudig of niet in volle omvang economisch kwantificeerbaar is. Dit is bijvoorbeeld het geval bij schade aan natuurdoelstellingen of een diersoort zelf.

In het Faunabeheerplan grote hoefdieren 2014-2019, dat ten grondslag ligt aan deze ontheffingsaanvraag wordt door middel van taxatiegegevens van het Faunafonds over een grote reeks van jaren voldoende aannemelijk gemaakt, dat er binnen en buiten de leefgebieden waar de gevraagde ontheffing zal worden ingezet belangrijke schade aan gewassen zich heeft voorgedaan danwel dreigt.

Aanvraag ontheffing in het belang van de openbare veiligheid.

- "In het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid" (art. 68. Lid 1 onder a Ffw):

Openbare veiligheid is ondermeer opgenomen als belang voor alle gevraagde diersoorten.

Hierbij gaat het voornamelijk om het gevaar dat de enkele aanwezigheid en verspreiding van de betrokken diersoorten vormt voor de verkeersveiligheid in gebieden die deze soorten als leefgebied gebruiken of dreigen te gebruiken. Meer specifiek betreft het daarnaast met betrekking tot wilde zwijnen ook het gebruik van bebouwde kommen en de veiligheid van de gebruikers daarvan. Het aspect verkeersveiligheid is middels registratie van verkeersslachtoffers over een reeks van jaren provinciebreed in kaart gebracht.

In het Faunabeheerplan dat ten grondslag ligt aan deze ontheffingsaanvraag is voldoende aannemelijk gemaakt, dat de openbare veiligheid in het geding is.

4.1.7 andere bevredigende oplossingen

Ingevolge het bepaalde in artikel 68, eerste lid, van de Ffw, worden ontheffingen slechts gegeven indien de belangrijke schade waar zij betrekking op hebben, niet (volledig) kan worden voorkomen of bestreden door andere bevredigende oplossingen. Daarbij gaat het niet om alle theoretisch mogelijke maatregelen, maar om alternatieven voor actief faunabeheer in voorliggende gevallen acceptabel zijn. Daarbij kan ook gedacht worden aan het plaatsen van rasters om dieren van bepaalde locaties te weren en andere maatregelen zoals aangegeven door het Faunafonds op haar website.

Aanvraag ontheffing voor populatiebeheer:

In de daarvoor bestemde periode zal zoals beleidsmatig bepaald door de provincie op de eerste plaats worden ingezet op populatiebeheer om schade in het leefgebied en de randen te beperken. Dit door het realiseren en handhaven van variërende dichtheden van dieren die passen bij lokale omstandigheden. Daarbij wordt rekening gehouden doelstellingen van de terreineigenaren, de kwaliteit van het leefgebied, medegebruik van landbouwgronden en het aantal wildaanrrijvingen. Dit betekent dat lokaal meer maatwerk mogelijk wordt. Streefstanden worden in eenheden van duizenden hectaren toegewezen. Daarbinnen is variatie mogelijk en kunnen ook afschotvrije gebieden voorkomen.

Aanvraag ontheffing voor schade aan gewassen, bossen, flora en fauna:

- Voor schade aan bedrijfsmatige landbouw in het Faunabeheerplan is gekozen voor integratie van belangen en niet om waar mogelijk te scheiden middels rasters. In afzonderlijke gevallen (niet geconcentreerde teelt) met kwetsbare teelten is afrasteren wel een optie. Dit is conform het vastgestelde provinciale beleid. In grotere concentratiegebieden (fruitteelt en boomkwekerij) is dat zowel uit landschappelijke overwegingen als gezien de negatieve effecten op dieren niet wenselijk en zijn zeer lage standen noodzakelijk.

- Schade aan bossen, flora en fauna:
Voor herten levert de begrazingsdruk een sterke onderdrukking op van het bos en de flora en indirect de daarvan afhankelijke fauna. Voor wilde zwijnen is dat in sommige jaren het geval en voor reeën vooral lokaal en meer in cultureel gebied met een hogere draagkracht. Het afrasteren van bosverjonging e.a. waardevolle percelen uit oogpunt van flora of fauna, zoals dat in het verleden werd toegepast is mede gezien het huidige beheer en het rasterbeleid geen andere bevredigende oplossing.

Aanvraag ontheffing in het belang van de openbare veiligheid:

Onder dit belang wordt begrepen de verkeersveiligheid voor alle grote hoefdieren en de veiligheid in bebouwde kommen vooral met betrekking tot wilde zwijnen. Preventieve maatregelen voor grote hoefdieren zijn echter alleen mogelijk in verband met verkeersveiligheid, in de vorm van weginrichting, verkeersmaatregelen en waarschuwingssystemen en worden waar mogelijk en gewenst toegepast. Voor ongewenste bezoeken van grote hoefdieren aan de bebouwde kom zijn geen effectieve preventieve maatregelen, anders dan rasteren, bekend. Zonder rasteren is populatiebeheer (lagere stand) in combinatie met gecoördineerd verjagen in de bebouwde kom (voorkoming van vestiging) en omgeving in voorkomende gevallen effectief gebleken.

Aanvraag ontheffing ter voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren:

middels populatiebeheer en het wegnemen van individuele zieke of gebrekkige dieren wordt onnodig lijden voorkomen.

Schade aan belangen is dichtheidsafhankelijk, vandaar dat populatie beheer op de eerste plaats hiervoor wordt ingezet. Snelheidsmaatregelen en rasters zijn effectief daar waar toepassing in de rede ligt, danwel gerealiseerd kan worden. In het kader van ontsnippering wordt ontrasterd. Extra inzet is daarnaast nodig om bij knelpunten op wegen het aantal verkeersongevallen terug te dringen.

- Er is voldaan aan de voorwaarde dat per aangehaald belang geen sprake is van andere bevredigende oplossingen zodanig dat deze de voorkeur hebben boven de voorgestelde aanpak in het onderliggende Faunabeheerplan.

4.2 Relatieve voorwaarden

4.2.1. Faunabeheereenheid

- Er is voldaan aan de voorwaarde, dat de ontheffing wordt gevraagd door een faunabeheereenheid.

4.2.2. Faunabeheerplan

Een faunabeheerplan op basis waarvan een ontheffing wordt aangevraagd moet voldoen aan de volgende wettelijk gestelde eisen (artikel 30 Ffw, juncto Besluit Faunabeheer artikel 8-11):

1. Voorzover krachtens de artikel 68 een faunabeheerplan worden geëist, behoeven deze de goedkeuring van Gedeputeerde Staten, gehoord het Faunafonds;
2. In het plan wordt de omvang en begrenzing van het gebied waarop het faunabeheerplan betrekking heeft aangegeven;
3. In het plan wordt het duurzaam beheer van diersoorten in dat gebied omschreven;
4. In het plan wordt de aard, omvang en noodzaak van de te verrichten handelingen ten aanzien van die diersoorten omschreven;

5. In het plan wordt omschreven de wijzen waarop en de perioden waarin, onderscheiden naar die diersoorten, die handelingen worden verricht.

Faunabeheerplannen die de goedkeuring van Gedeputeerde Staten behoeven, worden door Gedeputeerde Staten voor eenieder ter inzage gelegd op het Provinciehuis.

Het faunabeheerplan op basis waarvan de ontheffing is aangevraagd voldoet aan alle bij of krachtens de wet gestelde eisen en wordt bij onderhavig besluit goedgekeurd.

- Er is voldaan aan de voorwaarde dat de aangevraagde ontheffing wordt verleend op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan.

4.3 Beleidstoetsing

Beleidsmatig wordt er duidelijk onderscheid gemaakt tussen populatiebeheer en gerichte schadebestrijding. Populatiebeheer is structureel, over het hele leefgebied en met beperkte instrumenten: ontheffing op basis van fbp. Gerichte schadebestrijding is tijdelijk en lokaal en met inzet van bijzondere instrumenten. Populatiebeheer wordt op de eerste plaats ingezet ten behoeve van het beperken van de belangrijke schade aan landbouwgewassen en bossen en de openbare veiligheid (verkeer) met inbegrip van schade aan inheemse flora en fauna door herten, zwijnen en reeën. Daarbij wordt gestreeft naar dichtheden die passen bij lokale omstandigheden. Buiten de beheerperiode blijft het noodzakelijk om bij optredende schade in gebieden met schadehistorie (belangrijke schade van tenminste € 250,-) schade te kunnen bestrijden en zieke of verminkte dieren weg te kunnen nemen. Daarbij in acht nemend, dat dit soortspecifiek kan verschillen. Zo is voor edelhert medegebruik van landbouwgronden (bij lage standen) geaccepteerd en voor damhert en wild zwijn niet. Het Faunabeheerplan conflicteert hier niet mee. Ook inzet van bijzondere middelen en afwijking van bij populatiebeheer gebruikelijke middelen en perioden op voorhand is mogelijk op basis van vooraf ingediende plannen van aanpak zowel beperkt tot het probleemgebied als ook in tijd bij onacceptabele schade.

Het aan de aanvraag onderliggende faunabeheerplan conflicteert niet met het vastgestelde beleid, waar het gaat om de benutting en begrenzing van soortspecifieke leefgebieden. Het geeft enerzijds meer ruimte voor natuurlijker beheer en hogere aantallen dan voorheen en anderzijds voldoende bescherming van belangen m.b.t. met name landbouw en verkeer. Er zijn veel randgebieden zonder raster en soortspecifiek is al dan niet gebruik van buiten het CVN liggende gebieden mogelijk.

4.4. Toetsing overige ontheffingen

De inzet van bijzondere middelen is gevraagd naar middel, tijd, periode en geografische reikwijdte. De van oudsher op ontheffing toegestane middelen zijn: aanzit met of zonder lokvoers, rondrijden en wel tot een uur na zonsondergang en vanaf een uur voor zonsopkomst. Voor edelherten was medegebruik van landbouwgronden mogelijk en werd in de schade tegemoetgekomen. De dichtheden per leefgebied waren daar op aangepast. Gezien de oplopende hertenstanden werd eerst beperkt afschot in verband met schade toegestaan en zijn recentelijk zelfs bij aanwijzing 's-Nachts bijzondere middelen, waaronder kunstlicht toegestaan. Voor wilde zwijnen betreft dit ook het aanzitten 's-nachts. Voor wilde zijnen in bebouwde kommen zijn al jaren bijzondere middelen ingezet en met een plan van aanpak. In een enkel geval was dat niet voldoende en is op aanwijzing afwijkende kalibers (hagel- en Klein kaliber kogelgeweer) ingezet. In mastrijke jaren (te bepalen door de Minister EZ) mag met toestemming van de provincie voorts de "een op een" druk jacht binnen de leefgebieden ingezet worden en daarbuiten in de nulstandgebieden jaarrond. Deze methode is door de FBE niet aangevraagd.

Nieuw gevraagd:

- Wilde zwijnen: toepassing van geluiddemper.
- Herten 's nachts en wel beperkt ten behoeve van schadebestrijding wanneer de actuele stand belangrijk hoger is dan de doelstand, bij overmatige schade en op basis van een plan van aanpak. Verder toepassing van kunstlicht, restlichtversterker en geluiddemper.
- Reeën: 's nachts op basis van een plan van aanpak bij overmatige schade en verkeersveiligheidsknelpunten. Toepassing van geluiddemper, restlichtversterker en kunstlicht.

Afhankelijk van de gewenste handelingen per belang is het noodzakelijk te toetsen of overige ontheffingen zoals genoemd in paragraaf 3.4 nodig zijn.

- *Het verbod om dieren te doden met geweer op gronden die niet voldoen aan de eisen met betreffende afmetingen gesteld in art. 49 Fw (art. 74 lid 1 onder a).*
- *Het verbod voor het gebruik van het geweer in bebouwde kommen der gemeenten en in de onmiddellijk aan die kommen grenzende terreinen (Bbsd art. 7 lid 9b).*
- *Het gebruik van het geweer binnen de afpalingskring van een geregistreerde eendenkooi (Bbsd art. 7 lid 9a).*

Voor zover de aanvraag ziet op een ontheffing van de vereiste afmetingen waaraan gronden voor schadebestrijding aan moeten voldoen (afmetingen jachtveld) overwegen wij dat de wetgever deze mogelijkheid in het leven heeft geroepen teneinde schadebestrijding mogelijk te maken op percelen die naar zijn aard feitelijk niet aan deze afmetingen kunnen voldoen.

Dit kan door bijvoorbeeld door kassenbouw, bebouwing anderszins of wegen. In het onderliggende Faunabeheerplan is dit soortspecifiek (wild zwijn) en gekoppeld aan de bebouwde kom en directe omgeving. Hier is het vaak fysiek onmogelijk om te voldoen aan de afmetingen dienaangaand.

Binnen de afpalingskring van een geregistreerde eendenkooi is het wettelijk niet toegestaan om het geweer te gebruiken. Dit om de rust te verzekeren tbv de kooiker. In de regio rivierengebied bevinden zich meerdere eendenkooien waarbij voor reeën schadebestrijding en beheer inclusief zieke en gebrekkige dieren) noodzakelijk is. In het verleden is hier door de beheerder met toestemming van de kooiker gevraagd om daar van af te mogen wijken.

- *Het verbod voor het gebruik van het geweer voor zonsopkomst en na zonsondergang (Bbsd art. 7 lid 9 onder a)*

Voor grote hoefdieren is het gebruik van het geweer tot een uur na zonsondergang, en een uur voor zonsopkomst gebruikelijk in de reguliere beheerperiode. Voor wilde zwijnen ook voor het gebruik van het geweer 's-nachts. De schadeveroorzakende grote hoefdieren worden 's-nachts actief en komen vanuit de daginstanden op de landbouwgronden foerageren. Buiten Nederland wordt overdag de drukjacht toegepast. Deze jachtmethode is in Nederland wettelijk niet toegestaan. Wel is toegestaan een variant hierop: de één op één drukmethode voor wilde zwijnen. Deze is slechts toepasbaar in jaren met veel mast, als de aanzitmethode onvoldoende effect heeft. Deze methode is niet aangevraagd en in het verleden gezien het maatschappelijk ontbrekend draagvlak door de provincie niet toegestaan.

In bijzondere situaties met betrekking tot schadebestrijding en verkeersveiligheid is het noodzakelijk uit oogpunt van schadebestrijding en/of verkeersveiligheid danwel openbare veiligheid 's-nachts te kunnen optreden om de dieren te verjagen met ondersteunend afschot. In voorkomende gevallen wordt, zoals ook in het faunabeheer plan is aangegeven, daarvoor eerst een plan van aanpak opgesteld.

- *Het verbod voor het gebruik met geweer met kunstlicht, restlichtversterker, infrarood lichtbron en geluiddemper (Bsd art. 7 lid 6)*

De restlichtversterker en/of kunstlichtbron versterken het zicht van de schutter 's nachts en zijn daar mee effectief, selectief en dodelijk en voldoen aan de randvoorwaarden in het vigerende faunabeheerplan. Daarbij bepaalt de gebruikte lichtbron of daarbij ook extra verstoring optreedt.

Dit kan ook bewust gebruikt worden om het verjagingseffect te vergroten. Infra rood of groen laserlicht verstoren de edelherten niet.

Reeën hebben een van herten en zwijnen verschillende leefwijze en gedrag. Voor reeën is het gebruik van bijzondere middelen en tijden behoudens een uur voor zonsopgang en een uur na zonsondergang uit oogpunt van populatiebeheer niet noodzakelijk. In geval van het terugdringen van verkeersongevallen zal in overleg met wegbeheerders voor lokale knelpunten nadere uitwerkingen kunnen plaatsvinden in een plan van aanpak per leefgebied/knelpunt.

De geluiddemper is na een geslaagde proef hiermee op de Hoge Veluwe in het (nog) vigerende Faunabeheerplan opgenomen. De belangrijkste twee redenen voor opname in het faunabeheerplan waren:

- Het verminderen van de geluidsbelasting en de lichamelijke belasting van de schutter.
- Het dempen van het zich rondom verspreidende geluid van de primaire explosie van de munitie.

Dieren blijven wel reageren op afschot in roedel of rotte, maar er is nauwelijks reactie van dieren die zich in de directe omgeving (vanaf 50 tot 100 meter) ophouden. De geluidsbelasting voor mens en dier in de omgeving van de schutter neemt dan ook significant af. Minder verstoring is voorts zeer positief zowel tbv de zichtbaarheid als ook m.b.t. andere soorten in Natura 2000 gebieden.

Het doden van grote hoefdieren door toevoeging van middelen als de restlichtversterker, kunstlicht en de geluiddemper aan het geweer is in de wet- en regelgeving niet zondermeer toegestaan. Met nadere motivatie bepalen wij dat van de wettelijke verboden mag worden afgeweken. In deze gevallen is het tijdelijk toegestaan bij bovenmatige schade als de actuele standen belangrijk hoger zijn dan de afgesproken doelstanden. Lokaal is dat het geval rond afschotvrije zones. Om de afgesproken standen te kunnen realiseren met zo min mogelijke verstoring van de dieren is hier zowel spreiding van het afschot zoals met herten in de poorten al doorgevoerd is wenselijk met gebruik van bijzondere middelen. Voorts zijn bijzondere middelen noodzakelijk in bijzondere situaties mbt openbare veiligheid en schadebestrijding. Deze middelen voldoen aan de gestelde voorwaarden voor gebruik van middelen in het vigerende faunabeheerplan en zijn noodzakelijk om de afgesproken doelstanden te kunnen realiseren, wanneer dit niet alleen met de gebruikelijke methoden lukt, danwel in bijzondere situaties. Zij maken ook een natuurlijker beheer juist beter mogelijk. De gerichte inzet van bijzondere middelen zal verbonden worden aan een plan van aanpak voor een beperkte periode.

- *Het verbod op gebruik van het geweer met een gladde loop Bbsd voor hagel en afwijkende kalibers (Art. 7 lid 10 b en c)*

Uit de evaluatie van het vigerende faunabeheerplan is gebleken, dat het in één enkel specifiek geval met betrekking tot wilde zwijnen in de bebouwde kom, ondanks de toegestane middelen, niet gelukt is om deze weg te krijgen. Daar is eenmalig een kortlopende aanwijzing gedaan om daar waar uit veiligheidsoverwegingen niet geschoten mocht worden met het vereiste kaliber kogelgeweer aanvullend een hagelgeweer en/of een kleinkaliber kogelgeweer toe te staan. In dit specifieke geval is bestuurlijk besloten het bestaande raster te verlengen rond de bebouwde kom. Het ligt dan ook niet in de rede om deze bijzondere middelen op voorhand al toe te staan.

5. ADVIEZEN/ZIENSWIJZEN

De Faunabeheereenheid heeft op 18 april 2014 een erratum nagezonden.

Naast het Faunafonds (zie hiervoor) hebben ook andere belanghebbenden een mogelijkheid om een voorafgaande zienswijze over een besluit op een ontheffingaanvraag te geven.

Het ontwerpbesluit heeft zes weken ter inzage gelegen, gedurende welke periode zienswijzen zijn ingediend. Deze zienswijzen zijn betrokken bij het opstellen van het definitieve besluit, maar hebben niet geleid tot veranderingen in het besluit ten opzichte van het ontwerp. Ambtshalve zijn wel enkele (tekstuele) wijzigingen van ondergeschikt belang doorgevoerd. De zienswijzen en onze reactie daarop zijn in een zienswijzennota als bijlage toegevoegd aan dit besluit.

6. VOORSCHRIFTEN

Bij gebruik van een ontheffing zijnde ontheffinghouder (FBE) en daarmee de gemachtigde tussenpersonen en eindgebruikers gebonden aan voorschriften.

Deze voorschriften zijn geclusterd per secties in een algemeen deel en soortspecifieke delen en geclusterd naar populatiebeheer en schasdebestrijding.

Algemeen

A Ontheffinggebruik en begrippen

In deze sectie zijn de basisvoorschriften opgenomen die voor iedere ontheffing gelden, zoals inachtneming van de context en de begrippenlijst.

B Machtiging en gebruik machtiging

Hier wordt het afgeven van machtigingen zowel aan rechtspersonen als aan natuurlijke personen en gebruiken van machtigingen geregeld.

C Identificatie

In deze sectie worden de verplichtingen met betrekking tot identificatie opgesomd. Deze voorschriften zijn opgenomen om met zekerheid te kunnen vaststellen of iemand bepaalde rechten heeft, zoals gebruik van de ontheffing, in bezit een geldige jachtakte of toestemming van de grondgebruiker.

D Registratie

Hier is vastgelegd welke gegevens verplicht geregistreerd dienen te worden door de Faunabeheereenheid, tussenpersonen en/of eindgebruikers en op welke wijze dit dient te geschieden.

E Werkplannen

In deze sectie is vastgelegd dat de Fbe de provincie jaarlijks voorafgaand aan de afschotperiode informeert over het voorgestane ontheffinggebruik ten behoeve van het populatiebeheer op basis van door deze gehouden tellingen.

F Plannen van aanpak

In deze sectie is aangegeven waar een plan van aanpak voor inzet van bijzondere middelen in tijd beperkt bij onacceptabele schade tenminste aan moet voldoen.

G Overig

Hierin is medewerking aan onderzoek naar ziekten vastgelegd en de rapportageverplichtingen inzake het ontheffinggebruik.

Soortspecifiek

H Perioden en tijden

Hierin staan alle voorschriften waarin een temporele component is opgenomen.

I Doelstanden

Per leefgebied zijn de gewenste doelstanden opgenomen.

J Middelen

In deze sectie wordt gedefinieerd welke middelen op basis van de ontheffing ingezet mogen worden.

K Geografische reikwijdte

Hierin zijn alle voorschriften waarin een geografische component zit opgenomen, zoals bijvoorbeeld afschotvrije zones.

L Meldingsplicht

Hierin zijn alle voorschriften opgenomen waarbij de verplichting tot melden geldt. Dit kan bijvoorbeeld een melding bij de Faunabeheereenheid of de regionale politie zijn.

De voorschriften behorende bij de ontheffingen verleend bij dit besluit zijn opgenomen in de bijlage.

7. TOESTEMMINGEN

De toegestane **middelen** om dieren te doden, na verkrijgen van ontheffing van artikel 68 Ffw, zijn opgenomen in Bbsd art. 5 lid 1. De in artikel 5 genoemde middelen worden, slechts gebruikt indien daartoe door Gedeputeerde Staten schriftelijk toestemming is verleend.

Voor zover ontheffing verleend zal worden voor de te gebruiken middelen zoals aangegeven in het aan de aanvraag ten grondslag liggende, faunabeheerplan zullen Gedeputeerde Staten tevens toestemming verlenen voor gebruik van:

- Geweren (Bbsd art. 5 lid 1a)
- Honden, niet zijnde lange honden (Bbsd art. 5 lid 1b)
In het onderhavige faunabeheerplan is aangegeven, dat honden slechts worden ingezet ten behoeve van nazoek van aangereden of geschoten dieren.
- Kunstmatige lichtbronnen (Bbsd art. 5 lid 1j)
In het onderhavige faunabeheerplan is aangegeven, dat Kunstmatige lichtbronnen ook worden ingezet t.b.v. tellingen (opsporen).

8. GOEDKEURING

Voorzover krachtens de artikelen 76 of 68 Ffw faunabeheerplannen worden geëist, behoeven deze de goedkeuring van Gedeputeerde Staten, gehoord het Faunafonds. Om voor goedkeuring in aanmerking te kunnen komen zijn in artikel 30 Ffw regels gesteld waaraan faunabeheerplannen dienen te voldoen. Uiteindelijk hebben faunabeheerplannen ten doel om het beheer en bestrijden van schade zodanig te laten plaatsvinden dat de duurzame instandhouding van de betreffende populaties tegen de achtergrond van een natuurlijke omvang van die populaties op lange termijn voldoende verzekerd zijn. Met het oog hierop hebben wij onderliggend faunabeheerplan beoordeeld en kunnen wij daaraan onze goedkeuring verlenen. Dit betekent niet dat wij alle aan het faunabeheerplan ten grondslag liggende gegevens en standpunten onderschrijven. In zijn totaliteit bezien voldoet het faunabeheerplan echter aan de daaraan in wet- en regelgeving gestelde eisen en vormt het plan de vereiste basis voor ingrepen en ontheffing verlening op grond van de artikelen 76 of 68 Ffw.

9. BESLUIT

Gelet op het voorgaande en in aanmerking genomen de artikelen 30 en 68 eerste lid, van de Ffw, hebben wij het volgende besloten;

Wij geven onze goedkeuring aan het, aan de aanvraag ten grondslag liggende, faunabeheerplan "Faunabeheerplan grofwild 2014-2019", zoals ons is aangeboden bij brief van 6 maart 2014 met kenmerk GLD/2014-02-22/GV van Faunabeheereenheid Gelderland met ons kenmerk 2014-003717.

Gehoord het Faunafonds

Op basis van dit goedgekeurde faunabeheerplan **verlenen** wij, op grond van de aanvraag van Faunabeheereenheid Gelderland d.d 6 maart 2014 (kenmerk GLD/2014-02-22/GV) met ons zaaknummer 2014-003717

I. ONTHEFFING aan Stichting Faunabeheereenheid Gelderland

in het belang van artikel 68 lid 1 e. met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen belangen, te weten:

- het reguleren van de populatieomvang van dieren, behorende tot de diersoorten edelhert, ree, damhert of wild zwijn, Bbsd paragraaf 3 artikel 4 lid 1 e. van;
 - de voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren behorende tot de diersoorten edelhert, damhert, wild zwijn of ree Bbsd paragraaf 3 artikel 4 lid 1 c.;
- in het belang van artikel 68 lid 1 a. in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
in het belang van artikel 68 lid 1 c. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, en bossen;

in het belang van artikel 68 lid 1 d. ter voorkoming van schade aan flora en fauna van:

- het verbod edelhert, wild zwijn, damhert en ree te **doden**, te **verwonden**, te **bemachtigen** of met het oog daarop te sporen (art. 9 Ffw);
- het verbod edelhert, wild zwijn, damhert en ree **opzettelijk te verontrusten** (art. 10 Ffw);
- het verbod om dieren te doden met geweer op gronden die niet voldoen aan de eisen betreffende **afmetingen** gesteld in art. 49 Ffw (art. 74 lid 1 onder a);

- het verbod middelen te gebruiken voor het doden van edelhert, damhert, wild zwijn en ree in strijd met het bepaalde in art. 72 lid 5 Ffw en het Bbsd voor zover het betreft:
 - het verbod tot gebruik van het **geweer van zonsondergang tot zonsopkomst**
 - het verbod om schade te bestrijden met het geweer in **de bebouwde kommen der gemeenten en in de onmiddellijke aan die kommen grenzende terreinen** voor zover dit betrekking heeft op wilde zwijnen
 - het verbod op gebruik geweer indien dit voorzien is van kunstlicht, restlichtversterker, infrarood lichtbron en geluiddemper
 - het gebruik van het geweer binnen de afpalingskring van een geregistreerde eendenkooi.

Op basis van dit goedgekeurde faunabeheerplan verlenen wij, op grond van de aanvraag van Faunabeheereenheid Gelderland d.d. 6 maart 2014 (kenmerk GLD/2014-02-22/GV) met ons zaaknummer 2014-003717

II. **TOESTEMMING voor de middelen genoemd in Bbsd art. 5 lid 1:**

- Geweren (Bbsd art. 5 lid 1a)
- Honden, niet zijnde lange honden (Bbsd art. 5 lid 1b)
- Kunstmatige lichtbronnen (Bbsd art. 5 lid 1j)

III. **GEEN ontheffing** aan Stichting Faunabeheereenheid Gelderland

- Het gebruik van het geweer met een gladde loop voor hagel en afwijkende kalibers (Bbsd art. 7 lid 10 c).

De bovengenoemde ontheffingen zijn geldig voor een periode van vijf jaar, die ingaat na afloop van de vigerende ontheffing zijnde 1 oktober 2014.

Aan de ontheffing verbinden wij de voorschriften en beperkingen zoals vermeld in de bijlagen bij deze beschikking.

Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Commissaris
van de Koning

secretaris

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl.